

Terviseamet
Paldiski mnt 81
10614 Tallinn

7. mai 2026

Käesolev dokument on edastatud Terviseameti e-posti aadressile info@tervisesamet.ee

SELGITUSTAOTLUS

Terviseameti pädevus selgitustaotlusele vastamiseks

1. Advokaadibüroo WIDEN OÜ kliendiks on Eestis registreeritud äriühing (edaspidi ka: **Ühing**), kellele on väljastatud õendushaigla tegevusluba tervishoiuteenuse osutamiseks ning tegevusluba väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse osutamiseks.
2. Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse (edaspidi: **TTKS**) § 24 ja § 25¹ sätestavad vastavalt õendusabi ja õendushaigla mõisted. TTKS § 60 lg 1 kohaselt teostab tervishoiuteenuste osutajatele kehtestatud nõuete täitmise üle riiklikku järelevalvet Terviseamet.
3. Eeltoodust tulenevalt palume, et Terviseamet kui järelevalvet teostav asutus annaks märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse § 3 kohaselt vastused meie allolevatele küsimustele.

Selgitustaotluse aluseks olevad asjaolud

4. Nii iseseisva statsionaarse õendusabi teenusele kui ka väljaspool kodu osutatavale üldhooldusteenusele saabuvad tihti patsiendid, kelle füüsiline suutlikkus või vaimne arusaamisvõime on oluliselt piiratud. Füüsilisest või vaimsest seisundist tulenevalt ei pruugi teenusele saabunud inimesed olla võimelised allkirjastama näiteks teenuse osutamise lepingut ega muid nõusoleku- või infovorme. Mõnel juhul ei pruugi teenusele saabunud isik olla võimeline isegi eeltoodud dokumentidega iseseisvalt ega asutuse töötajate abiga tutvuma. See tähendab, et teenusele saabunud inimesega ei ole võimalik sõlmida ka teenuse osutamise lepingut, tutvustada talle teenuse tingimusi ega saada tema nõusolekut näiteks kontaktisiku määramiseks või lähedastele teabe edastamiseks.
5. Probleemi näitlikustamiseks selgitame, et teenusele võivad saabuda inimesed, kes ei ole võimelised avama isegi silmi, nad ei saa kõnest adekvaatselt aru ega suuda oma tahet väljendada. Inimesed, kelle arusaamisvõime on vähenenud, võivad ka väita, et neid on teenusele toodud nende tahte vastaselt ning nad ei soovi seal viibida. Isegi kui nende teenusel viibimine on objektiivselt põhjendatud. Samas võivad teenusele saabuda ka isikud, kelle arusaamisvõime on säilinud, kuid kes füüsilise puude või vigastuse tõttu (näiteks nägemise kaotus, käte halvatus insuldi tagajärjel) ei ole võimelised dokumente omakäeliselt (sh elektrooniliselt) allkirjastama. Sageli ei ole sellisel inimestel ka lähedasi, kelle abil oleks võimalik välja selgitada inimese eeldatavat tahet.
6. Selgitustaotluse esitaja hinnangul on eeltoodud probleemid ületatavad, kui inimesele on määratud eestkostja, kelle ülesanded ulatuvad mh vastavate toimingute teostamiseni, või kui inimene on väljastanud volituse, mis lubab teisel inimesel tema eest vastavaid toiminguid teha, lepinguid sõlmida ja nõusolekuid anda. Probleem on aga akuutne, kui saatekirjaga teenusele saabunud isikule ei ole määratud eestkostjat, ta ei ole väljastanud sobivas ulatuses volitust ja ta ei ole ka ise võimeline teenuse osutamiseks nõusolekut andma ega dokumente ühelgi kujul allkirjastama.

Selgitustaotluse küsimused

7. Eeltoodud elulistest asjaoludest tulenevalt on Ühingul tõusetunud küsimus, kuidas osutada iseseisva statsionaarse õendusabi teenust nii, et see oleks kooskõlas õiguse üldpõhimõtetega, sh lepinguvabaduse põhimõttega ja võlaõigusseaduses sätestatud tervishoiuteenuse osutamise

põhimõtetega ning et järelevalve käigus oleks Ühingul võimalik tõendada teenuse osutamise õiguslik alus iga teenusel viibiva isiku suhtes olenemata isiku tervislikust seisundist. Tõusetunud küsimustes selguse saamiseks palume Terviseametil vastata järgmistele küsimustele:

- 7.1. Kuidas sõlmida iseseisva statsionaarse õendusabi osutamise lepingut inimesega, kellele ei ole määratud eestkostjat, kes ei ole väljastanud volitust ning kes ei ole võimeline dokumente omakäeliselt (sh elektrooniliselt) allkirjastama ega andma teenuse osutamiseks muid vajalikke nõusolekuid, sh kelle arusaamisvõime ei ole piisav teenusega seotud õiguste ja kohustuste mõistmiseks ning kes ei ole võimeline tahet väljendama? Palume Terviseametil küsimusele vastamisele arvesse võtta selgitustaotluse punktides 4 ja 5 kirjeldatud erinevaid olukordi.
- 7.2. Kas eelkirjeldatud olukorra lahendamiseks on vajalik, et tervishoiutöötaja väljastaks tõendi, mis kinnitab, et inimene ei ole võimeline dokumente omakäeliselt allkirjastama? Kui jah, kes on sellise tõendi väljastamiseks sobiv tervishoiutöötaja? Kas sellise tõendi võib väljastada tervishoiutöötaja, kelle tööandja on sama väljaspool kodu osutatavat üldhooldusteenust osutav juriidiline isik või kes tegutseb koostöös selle juriidilise isikuga muu kokkuleppe alusel? Kui tõendi väljastamine on vajalik, siis millistele vorminõuetele peaks tõend vastama? Kui vastav tõend on väljastatud, kui tihti tuleks isiku allkirjastamise võimet uuesti hinnata?
8. Palume edastada vastus sellele selgitustaotlusele e-posti aadressil getter.ulla@widen.legal või henri.ratnik@widen.legal. Juhul, kui selgitustaotluses esitatud küsimustele vastamine ei kuulu Terviseameti pädevusse, palume edastada selgitustaotlus pädevale asutusele. Mistahes küsimuste korral palun võtke ühendust allakirjutanutega. Oleme hea meelega valmis vajaduse korral selgitustaotlust läbivaatava(te) Terviseameti esindaja(te)ga kohtuma ning küsimust täiendavalt selgitama. Palume anda sellekohasest soovist teada eespool märgitud e-posti aadressidel.

Lugupidamisega

Getter Ulla

/allkirjastatud digitaalselt/

Vandeadvokaat

Henri Ratnik

/allkirjastatud digitaalselt/

Vandeadvokaat
Partner